

రత్నదేశంలో నిరుద్యోగుల్లో అత్యధికంగా
బ్యాప్ ఇంజసీరింగ్ పూర్తి చేసిన వారు ఉండ
టం ఖాదాకరంగా ఉంది. దేవంలో 83 శాతం
మంది ఇంజసీరింగ్ గ్రామ్యయొట్లు నిరుద్యోగు
లుగా ఉంటున్నారు. ఇంజసీరింగ్లో కూడా
కంప్యూటర్ ఇంజసీరింగ్ పూర్తి చేసిన వారు
వక్కుప్పగా నిరుద్యోగులుగా ఉంటున్నారు.
ఇంజసీరింగ్ నిరుద్యోగుల్లో 7.5 శాతంమంది
కంప్యూటర్ ఇంజసీరింగ్ పూర్తి చేసిన వారు
నిరుద్యోగులుగా ఉంటున్నారు. దీనివల్ల ఈ
రంగం నిరుద్యోగ డిగ్రీ పోల్చు జాతితాలో
అగ్రస్థానంలో ఉంది. ఇంజసీరింగ్ వారి తరు
వాత 46శాతం బిజినెస్ గ్రామ్యయొట్లు నిరు
ద్యోగులుగా ఉన్నారు. ప్రతిష్టాప్తకుపైన అర్థ
తలు ఉన్నప్పటికీ యువ నిపుణులు ఉపాధిని
పొందేందుకు ఇప్పందిపడుతున్నారు. ఇక ఆర్టీ
హిస్టరీ చదివిన వారిలో 3శాతం మంది నిరు
ద్యోగులుగా ఉంటున్నట్టు లెక్కలు చెబుతున్నా
యి. నీవు పూర్తిచేసిన వారు సైతం నిరుద్యోగులుగా
ఉన్నారని ప్రజలు తరచుగా చెబు
తుంటారు. దేవంలో సుమారు 20వేల మంది
శిక్షక అర్థత సాధించిన సిలు ఒకే ప్రయ
త్వులోనే మార్కెట్లలోకి ప్రవేశించారు వారు
నిరుద్యోగులుగానే కొనసాగుతున్నారు. చివరికి
ఐటిలీ, ఎన్పిఎల్లో చదువును పూర్తి చేసు
కున్న వారు సైతం నిరుద్యోగులుగా మిగిలిపో
తున్నారు. గత సంవత్సరం క్యాప్స్ ఫైన్
మెంట్ ట్రైలెంలో 24,230 మంది ఐపటి,
ఎన్పి విద్యార్థులల్లో దాదాపు 8వేల మంది
విద్యార్థులకి ఉద్యోగాలు లభించలేదు. అంతో
పాలజీ గ్రామ్యయొట్లు 9.4 శాతంమంది
నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. హైకి శాస్త్రంలో
గ్రామ్యయొట్ పూర్తిచేసిన వారిలో 7.8 శాతం
మంది నిరుద్యోగులుగా మారుతు న్నారు.
తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ తోపాటు మరి కొన్ని
రాష్ట్రాల్లోనూ ఇంజసీరింగ్ పూర్తి చేసిన
గ్రామ్యయొట్లో నిరుద్యోగులు మహత్వాల్లో గాంధీ
జయిత్య గ్రామీణ ఉపాధి పామీ పథకంలో
రోజువారి కూలీలుగా పనిచేస్తున్నారు.

పెరుగుతున్న లిరుడ్లీగం

రతనేర జనాభాలో ప్రపంచంలో నంబర్ వన్ స్టాన్
భూ నికి చేరింది. జనాభాలోనే కాదు.. నిరుద్యోగంలో కూడా నంబర్ వన్ స్టాన్లనోనే ఉన్నట్టు కొన్ని సర్వేలను బట్టి చూస్తే తెలుస్తోంది. ప్రపంచంలోనే ఎక్కువ మంది జనాభా ఉన్న దేశంగా ఉన్న ఇండియాలో యువత కూడా ఎక్కువగానే ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటికే పలు సందర్భాల్లో చెబుతూ వస్తోంది.. ప్రపంచంలోనే ఎక్కువ యువత ఉన్న దేశం భారతదేశమని. ఇక్కడ ఏదైనా చేయడానికి సరి వదా యువత ఉన్నారని చెబుతోంది. ఇది వాస్తవమే. అయితే వసిచేయడానికి యువత సిద్ధంగా ఉన్నప్పటికీ వారికి వని కలిపివే వారు లేరు. దేశంలో ఉన్న యువతకు ఉపాధి లేక భాగీళీ తిరగాల్చిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. నిరుద్యోగుల్లో కూడా రెండు రకాల నిరుద్యోగులు ఉన్నారు. వారిలో చదువుకుని ఎటువంటి ఉపాధి లేకండా ఉన్న నిరుద్యోగులు ఒకరకమైతే.. చదువు లేకుండా చేయడానికి పనిలేకుండా ఉండే నిరద్యోగులు మరొకం. ఇలా రెండు రకాల నిరుద్యోగులతో భారత దేశం కొనసాగుతోంది. భారతదేశంలో నిరుద్యోగుల ఖిళ్ళత మైన సంఖ్యను గుర్తించడం కషామే అయినప్పటికీ, భారతదేశ గ్రామ్యయోగ జనాభాలో గడియమైన భాగం నిరుద్యోగులగా ఉన్నారని నిపేదికలు సూచిస్తున్నాయి. 25 ఏళ్లలో వారికి ఇది 42.3 శాతం నుంచి 54.8 శాతం వరకు ఉంటుందని అంచనా. ముఖ్యంగా ఇంజినీరింగ్, వ్యాపారం(కామర్స్) పంటి రంగాలలో గ్రామ్యయోగులు పెద్ద సంఖ్యలో డీగ్రేలు పూర్తి చేసిన తర్వాత కూడా ఉద్యోగాలు దౌరండం కషాముతోందని ది వైర్ నిపేదిక ప్రకారం తెలుస్తోంది. భారతదేశసలో దాదాపు 28మిలియన్ల మంది విద్యావంతులైన నిరుద్యోగ యువత ఉద్యోగాల కోసం వెతుతున్నారు. దాదాపు 100 మిలియన్ల మంది వ్యక్తులు నిరుద్యోగులగా కొనసాగుతున్నారు. ప్రధానంగా వహికలు పనికోసం వెతకడం మానేసరాని నిపేదికలు చెబుతున్నాయి. భారతలో నిరుద్యోగం తాండవిస్తోందని అంతర్జా తీయ కార్బూక సంస్థ(ఎల్వెఫో), మానవాభివృద్ధి సంస్థ(ఐపో చెఫీ) సంయుక్త అధ్యయనంలో వెలలడైంది. 'భారత నిరుద్యోగ నిపేదిక-2024'లో పలు కీలక విషయాలను వెలిడించింది.

A large crowd of people, mostly men in white shirts, gathered outdoors, likely at a protest or rally. The scene is crowded and shows many individuals looking towards the camera or each other.

శాతం మంది మాత్రమే ఉపాధి పొందుతున్నారని సూచిస్తుంది. మెర్గుర్, మెట్ల్ గ్రాఫ్యూయేటర్ స్క్రైప్ట్ ఇండెక్స్ - 2025 ఈ సంఘయి ఇంకా తక్కువగా, 42.6 శాతం ఉంటండని అంచనా వేసింది. చాలా మంది గ్రాఫ్యూయేటర్లు నిరంతర నిరుద్యోగం కారణంగా చురుకుగా ఉద్దోగ్యాల కోసం వెతకడం మానేస్తున్నారు. దీని వలన వాస్తవ నిరుద్యోగ సంఘయి ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఆటలీమేషన్స్, ఎప మూలంగా ప్రభావితమైన ఆభివృద్ధి చెందుతున్న ఉద్దోగ్ మార్కెట్ సైపుణ్ణుల అంతరాన్ని స్పష్టం స్థాండిసి.. దీని వలన గ్రాఫ్యూయేటర్లకు తగిన ఉపాధి దీర్ఘకడం క్రమవుతుందని నిపుణులు చెబుతున్నారు. ఇంజి నీరింగ్, కామర్స్ వంటి రంగాలలో గ్రాఫ్యూయేటర్లో నిరుద్యోగ రేటు ఎక్కువగా ఉంది. సుమారు 83 శాతం ఇంజినీరింగ్ గ్రాఫ్యూయేటర్లు, 46 శాతం బిఓనెన్స్ గ్రాఫ్యూయేటర్లు నిరుద్యోగులుగా మిగిలిపో యారు. ఇంజినీరింగ్, బిఓనెన్స్ మేనేజ్మెంట్ చేసిన వారే కార్బండా చాలా మంది గ్రాఫ్యూయేటర్లు కూడా నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. వారి విచ్చా అర్థాలు, సైపుణ్ణు సెట్లకు సరిపోని ఉద్దోగాలలో పనిచేస్తున్నారు. వివిధ అంశాల గ్రాఫ్యూయేటర్ నిరుద్యోగాలికి దీహాదం చేస్తాయి. సైపుణ్ణులు, ఉద్దోగ్ అవసరాల మధ్య అనమతల్యాత, ఆర్క మందగమనం, ఉద్దోగ్ మార్కెట్ అభివృద్ధి చెందుతున్న స్వాఖావం వంటివి నిరుద్యోగానికి కారణాలగా ఉన్నాయి. భారతదేశంలో చదు వుకున్న నిరుద్యోగులు ఎక్కువానే ఉన్నారు. ఇంజినీరింగ్, మెడిసిన్, ఎంబిబ్, ఎంసివ్ వంటి ఉన్నత కోర్సులు చేసిన వారు కూడా నిరుద్యోగులుగా మారుతున్నారు. వారితోపాటు పిపోచిలి చేసిన వారు కూడా నిరుద్యోగులుగా మారుతున్నారు. ప్రతి ఏడాది లక్ష్మాది మంది ఇంజినీరింగ్ గ్రాఫ్యూయేటర్లు తమ చదువును మగించుకొని నిరుద్యోగులుగా లోడ్డుపైకి వస్తున్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోనే ఏడాదిలో సుమారు 50 వేల మంది ఇంజినీరింగ్ కోర్సును పూర్తి చేసున్నారు. అలాగే ఏపీలో ఇంతకంటే ఎక్కువగా సుమారు 60 వేల మంది ఇంజినీరింగ్ కోర్సును పూర్తి చేసుకుంటున్నారు. చదువుకున్న

వారు ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు కేసం ఎమరు చూస్తుంటారు. అవి కేంద్ర ప్రభుత్వ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు ఏనైనా బాగుం టుండని చూస్తారు. అయితే చదువుకున్న ప్రతి ఒక్కరికి ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు దీర్ఘకడం కష్టంగా మారుతుంది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు కేసం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నోటిఫికేషన్లను జారీ చేస్తాయి. వాటి ద్వారా వచ్చే ఉద్యోగాలు తక్కువగానే ఉంటాయి. ఇక ప్రైవెటు ఉద్యోగాలు ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల కటే ఎక్కువగానే ఉంటాయి. వాటిలో కూడా చదువుకున్న వారందరికి వచ్చే అవకాశం లేదు. చదువుకున్న వారిలోకూడా తైపుణ్యాలు(స్క్రోన్టు) ఉన్న వారికి ఉద్యోగపక్షాలు ఎక్కువగా ఉంటుండగా. సాధారణ డిగ్రీ కీర్చులు చేసిన వారికి తుపువగా ఉంటున్నాయి.

పదువులన్న వారిసంఖ్య లక్షల్లో ఉండటం.. పోస్టుల సంఖ్య వందల్లో ఉండటంతో పోటీ విపరీతంగా ఉంటుంది. చివరికి ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలతోపాటు, ప్రైవేటు ఉద్యోగాలకి సైతం చిన్నస్టాయి ఉద్యోగాలకి సైతం ఉన్న త వదువులు వదివిన వారు పోటీపడు తన్న ఛైనం కనబడుతోంది. గతంలో తెలంగాణతోపాటు, అంధార్పదేశ్లోనూ కానిస్టేబుల్ పోస్టులికి పిపోవేదీ చేసిన వారు సైతం దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. ఉమ్మెదీ అంధార్పదేశ్ విధిపోయి తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఎర్పడిన సమయంలో నిరుద్యోగుల కోసం వయోపరిమితిని ప్రభుత్వం పెంచడంతో ఇరకిరిపున్ పొరదే అభ్యర్థులు 50సంవత్సరాలు పైబడిన వారు సైతం ఉద్యోగాల కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. ఈ మర్యకాలంలో మధ్యయి పోర్టులో గ్రూప్-4 ఉద్యోగాల కోసం నోటిఫికేషన్ జారీ చేసే అంధులో గ్రూప్-4 ఉద్యోగానికిసైతం పిపోవేదీ, పీజీలు, ఇంజినీరింగ్ చేసిన వారు దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. దీన్నిబట్టి అర్థం చేసుకోవచ్చు. దేశంలో నిరుద్యోగం ఏ మేరకు ఉందో. పీపావేదీ, డిగ్రీ కలిగి ఉండడం కేవలం ఒకప్రత్యేకత మాత్రమే కాదు. ఇది ఒక బలీయమైన ప్రయోజనం. ఒక సంస్థ నిప్పిదిం చిన ప్రకారం పీపావేదీ హార్ట్ల్రాక్ నిరుద్యోగిత రేలు 1శాతం కంపే తక్కువగా ఉండడంతో, జాతీయ సగటు 7శాతంలో పోల్సు, అధిక మైవ్యాంగం కలిగిన వ్యక్తుల డిమాండ్ స్పృశ్యంగా ఉండని తెలుసోంది. ఇండియాలో ఎంబిబివెన్ చదివితేఉద్యోగం వస్తుండనే అభిప్రాయం బిలంగా ఉంటుంది. అయితే దేశంలో ఎంబిబివెన్ పూర్తిచేసిన వారిలో సైతం 16 శాతం నిరుద్యోగులగా ఉంటున్నట్టు అధికారిక లక్కులు చెబుతున్నాయి. ●

చేస్తే దాగని సత్కాలు మన
ద్రాష్టవులు అనేకానేకం కనిపి
సుధారాయి. అయితే అవి బహి
ర్దరం కావుండా అనేక రకాల
‘శక్తులు’ కూడా పనిచేస్తుంటాయి.
ఆ శక్తులు ఇవీ అని చెప్పలేం.

కొన్ని సార్లు రాజీవు శక్తులు, పురి కొన్ని సార్లు వ్యాపార శక్తులు, ఇంకొన్ని సార్లు ఇతర సామాజిక శక్తులు వాటిలో ఉంటాయి. కొన్ని సందర్భాల్లో అన్ని కిలిని వినిషేషించాయి కూడా. కర్తాపురులోని ధర్మస్థలో ఇచ్చివేలుగులోకి వచ్చిన అసహజ మరణాల గురించి అరా తీస్తుంటే ఆక్రూడ ఈ అప్రిశక్తులు కలగలసిన నిషేఖాయేమా! అనే అనిపిస్తుది. ఒకరు, ఇద్దరు... కొన్ని పందల మంది పురుషులు, మహిళలు ధర్మస్థల క్షేత్రంలో అసహజ మరణాలకు సరయ్యారునే, వారిలో కొండరు స్నానికులకాగా... ఓందరు దేశంలోని విధి ప్రాంతాల నుంచి వచ్చిన వారనీ తెలుస్తోంది. ధర్మస్థల ఒక పెద్ద ర్యాక్షస్టేత్రం గనుక నిత్యం ఎందో భక్తులు, ర్యాటులకుల వచ్చి వెళ్తుండడం సాచారణమే. అయితే వారిలో కొండరు అక్రూడే అద్భుతమువు మనుషులుగా తెలుస్తోంది. అలా అద్భుతమైన వారిలో కొండర మృత్యుదేహాలను క్షేత్రం పరిసరపొంతాల్లోనే ఖననం చేస్తున్నట్లు కూడా తెలుస్తోంది. తమావారి అమ్మకి తెలియడం లేదని అర్యాదులు వచ్చినపుడు క్షేత్రంపై, అక్రూడి పరిశీలనల్లపై బయటివారికి అనుమానాలు కలుగుతప్పన్నాయి. లేదంటే గుట్టుచుప్పుడు కాకుండా ఆ ఆయులపై బయటివారికి అనుమానాలు కలుగుతప్పన్నాయి. వెనుక గల మిస్టర్ ఏమిబిస్టుడే అంతుభిక్ష పుండా ఉంది. వాలా కాలం నుంచి తెక్కున్నట్లు మృత్యుదేహాలను అలా పూటిపెట్టిన ఓ పారిపుధార్యికుపు దక్కి ఈ కన్సెడ జిల్లా ఎస్సెంబులత దేశ వ్యాప్తంగా సంచలనం గ్రహించింది. ‘1998 నుంచి 2014 మధ్య ఓందకు ప్రాగ్ మృత దేహ లను ఖననం చేశాను. నా చేత ఆ పనులు చేయించిన ఓందరు వ్యక్తులు మా కుటుంబానికి చెందిన ముపతి పైనే అఘాయుత్యానికి పాల్గడ డంతో దిగిరిపోయి మేము ఆ ప్రాంతం వదలి పారిపోయాం. కానీ పాప భీతితో విడికిపోతూ ఏం గాఱున్నా వినిన గడువ కింగ్ లేకినే అని

అ'ధర్మస్తల' మా?

ఎ.వి.వి ప్రసాద్

నిజాలు బయటపెడతా' అంటూ అతడు ఆ లేఖలో రాశడు. వెంటనే పోలీస్‌నులు రంగంలోకి దిగారు. ప్రభుత్వానికి సమాచారం తెలియగానే జాలై 19 ని సలుగురు సీనియర్ పిఎస్‌లో ఒక ప్రత్యేక దర్శావు బృందాన్ని (సిటి) ఏర్పాటు చేసింది. ఆ కార్బూకుడు ఇచ్చిన కొన్ని అధారాలతో 13 పాయింట్లను సిట్ గుర్తించి అక్కడ తవ్వడం మొదలు పెట్టింది. గత ఐదు వారం (30,జూలై) ఒక పాయింట్ వద్ద తప్పుతుం డగా ఓ ఆస్తి పంజరం అవశేషాలు పోక్కి కంగా బయట పడి నట్టు సమాచారం. కొంత దూరంలో కొన్ని ఎము కలు కూడా దొరికాయి. కొన్ని ఆధారాలను బట్టి ఆ ఆస్తి పంజరం పురు మనిగా భావించారు. మరో చోట ఓ పుక్కరె కని పించిందనీ, అది ఓ మహి శది కావచ్చీ అంటున్న రు. అవశేషాలు ఎవరివ నేడి ఒక సందేహమైతి, అపి అసహజ మరణాల కు చెందినవేనా? అన్నది మరో సందేహం. పారి పుధ్య కార్బూకుని లేఖవలు కొన్ని పందల అసహజ మరణాలు సంబంధించాయనే విప్పయం స్ఫుర్మ వుతోంది. అలా ఖనం చేసింది, చేస్తున్నది లతనోక్కడే కాదు. అతనికి ముందు, తర్వాత కూడా చాలా జరిగాయని సిట్ దర్శావు ద్వారా తెలుస్తాంది. దక్కి ఇ కన్స్ట్ జీల్లాలోనే దర్శస్తల మంజుసాథ స్టామి కొలువైన గొప్ప పుణ్యక్షేత్రం. ఆలయం మినహా ఇతర ఎలాంటి ప్రాధాన్యాలు ఆ ప్రాంతానికి ఉపు. రాజ్యసభ సభ్యుడైన డా. వీరేంద్ర హెగ్గె పదు దశబ్దాలుగా ఆలయం ధర్మాకారిగా ఉంటు న్నారు. భక్తుల సంఘు రాసురాను పెరుగుతున్న సమయంలో తాజాగా వచ్చిన

వపులు భక్తుల్లో తీవ్ర భయాండేళన లకు
రఘువుతు న్నాయి. గత వదేళ్లలో ధర్మస్తుల
ఉట్టపక్కల 450 మంది పైగా అదృశ్యమైనట్లు
పోలీసు లెక్కల ప్రకారం తెలు స్టోంది. దానికి
అందు మాడు రెట్లు ఎవ్వుచే వాస్తవ
అఖ్యలుండోచ్చుని స్టోనికలు అంటు న్నారు.
తాతపి నది ఇసుక పాయల్లో కలిని పోయిన
పూరాలుఎన్నో, ఎన్నెన్నో! మఱునాథ
లయానికి సంబంధం ఉన్నవ్వక్కులే ఈ అదృశ్య
రఘజాల వెనుక కూడా ఉన్నారని, అందుకే
సు అశ్వీ సుంచి పోరొయసనీ పోరిపున్య
ర్యుకుడు చెబుతు న్నాడు. అరే నిజమైతే ఇలి
సు పెద్దమిస్తరీయే అవుతుంది. గ్రామం నుంచి
శ్రీ దాక ఎందిరి పునాదులో కదులుతాయి.
స్తోని పౌతికెళ్లగా మిస్టరీని తోక్కిపెటుతున్నారు
ప్రయ్యదు బయ ఉకు రానిపోరా అన్నది మరో
అందేహంం. ఆ మృత్యేహాగా ఎన్నో నిజాలు
ఓడా అక్కడ భూస్తాపితమవుతున్నాయి. వాణిని
యటకు లాగాలంచే సిట్ దర్శాష్టు సరిపోతుం
అన్నది మరోసందేహం. అసహజ మరణ
కు సంబం ధిరిని ఆలోపణలు రావడంతో
2015లోనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉగ్రపు కమిటీని
రూటు చేసింది. తర్వాత మాచేళ్లకు ఆ కమిటీ
వే దికను సమర్పించింది. యేదాదికి 300
అంది పురుషులు, మహిళలు, కొండరు బాలులు
ఓడా అక్కడ అసహజ మరణాలకు గుర్తైనట్లుగా
కమిటీ గుర్తించింది. కొండరు ఆత్మాత్ములు
పుకున్నట్లు పోలీసులు చెబుతున్నారు కానీ
అందుకోసం ఎవరైనా ధర్మస్తుల దాక వస్తారా?
న్నాది సందేహమే. అక్కడ అదృశ్యమైన వారి
కొండరు డాఫ్టులు, జర్రులిస్టులు కూడా ఉన్నా
యి. సామాజిక మాధ్యమాల్లో హార్టిక్రిప్స్ తున్న
ఉండంతంపై పూర్తి స్టోలు న్నాయ విచారణ
ఒకించే అసలు వాస్తవాలు వెలుగులోకి
వచ్చు. లేకుంటే ఉగ్రపు కమిటీ నివేదిక
సాలవడినట్లు గానే సిట్ దర్శాష్టు కూడా ఏమీ
ఖుల్చకపోవచ్చు. ఈ అసహజ మరణాల మిస్టరీ
లకపొతే పుణ్య శ్శేత్రమైన ధర్మస్తుల చరిత్రల్లో
దర్శనసలగా మిగిలిపోయే ప్రమాదం ఉన్నదని

గ్రాజుం అమెరికా అధ్యక్షుడు
లొనోనాల్డ్ ట్రంప్ నకు నోబెర్
శాంతి పురస్కారంపై మక్కువ రోజు
లోజుకూ పెరగుతూ వస్తోంది. ఏకం
గా పైటహాస్ ప్రేస్ సెక్రటరీ కర్లో
విన్ లీచిట్ దేశ అధ్యక్షుడు డోనాల్డ్
ట్రంప్ నకు శాంతిపురస్కారం ప్రధానం చేయా
లని ప్రకటించారు. ప్రపంచ దేశాల్లో ఆరు శాంతి
ఒప్పందాలకు ట్రంప్ దౌత్యం నెరపారని, అఱు
యుద్ధాలను సైతం విరమించ చేసారంటాయిచిట్
పేరోనుడం గమనార్థం. గడజిన ఆరునెలల్లో నెల
కోక వివాదం చోప్పున వివాదాలను పరిష్కరిం
చారని, ఆరు శాంతి ఒప్పందాలు జరగడంలో
ట్రంప్ ఎనిసేని కృషి చేసారని లీచిట్ చెప్పుకో
చూరు. అనులు ఇప్పటికే ట్రంప్ తాను స్వయంగా
ఉండియ్యున్, రఘ్యా, ఇరాన్-ఇజూయోల్-పాలస్టీనా
ఫుర్భాలు త్యాగి నివారించానని నోబెర్ శాంతి
పురస్కారం అంటూ ఇస్తే తనకే ఇఖ్వాలంటూ
గతంలోనే ప్రకటించారు. అందుకు తగినట్టుగానే
అయినకు శాంతిపురస్కారం ప్రధానం చేయాలం
టూ విఫిర్ దేశాధినేతులు కూడా ఎండార్స్ మెంట్
లు ఇస్తూమని ప్రకటించారు. అధ్యక్షుడుగాపాలన
పగ్గాలు చేపట్టిన ఏడాదిలోనే ట్రంప్ పాస్టోన్,
ఇండియా, థాయిలాండ్ కాంబోడియా, ఇజూ
యోల్ ఇరాన్, రువాండా, కాగోర్, సెర్పియా
కొసాఫ్, రఘిజ్యు ఇధియోలియా దేశాలమధ్య
రగిలిన రావణకాప్పాలన్నీలటిసీ విరమించచేసి
అదేశాల మద్ద సభ్యతత్తు ఎంతో కృషిచేసారం
టూ టైప్పాస్ ప్రేస్ సెక్రటరీ చెప్పుకోచ్చారు. ఈ
ఇండియా పాస్టోన్లన్నీలమధ్య ఆపేరెస్ సింధూర్
ను విరమించచేసింది త్యాగిని ట్రంప్ ఏకంగా
30సార్లు అయినా చెప్పి ఉంటారని భారత్తలోని
విప్పకాలు చెప్పుతున్న సంగతి తెలిసిందే సింధూర్
ముగిసిన వెంటనే పాక్కు ఐఎఎఫ్ రుళం మం
జారులోను, యుద్ధ తాత్కాలిక విరమణలోను
సాయం చేసారనుకుండో ఏమోకానీ పాక్తతనంత
తానుగా దొనాల్లోటువును నోబెర్ శాంతిపురస్కా
రానికి ఎంపికచేయాలని తమ దేశం తరపున
ఎండార్స్ మెంట్ ఇస్తూమని ప్రకటించేసింది. ఇప్పు
చివరకూ ట్రంప్ నకు నోబెర్ శాంతి బహుమతి
ఇప్పాలంటూ ఇజూయోల్, పాస్టోన్ ప్రధాన
మంతులతోపాటు ఆపిక్సిన గ్రూప్ దేశాల నేతులు
గాబం, గెయినా బిస్సాపు, లైబ్రియా, మారుటీ
నియా, సెనగల్ పంచి దేశాలు టుండ్ నకు

‘నోబెల్ శాంతి’ కి ట్రంప్ తహాతహా!

గన్ని మొహన్

శాంతిపురస్కారానికి తాము ఎందార్థ మెంట్ ఇస్తున్నట్లు ప్రకటించాయి. రువాండా కాంగో శాంతి ఒప్పందంలో ట్రంప్ విశేష కృషిచేసారం టూ ఆదేశాలు ప్రస్తుతించాయి. కాంబోదియా డిప్యూటీ పిఎం నున్ ఫాంథోర్ ఇప్పటికే ట్రంప్ నకు శాంతిపురస్కారం ప్రధానం చేయాలంటూ బహిరంగంగానే వ్యాఖ్యానించారు. తమ దేశానికి నుంకాలు తగించడంలోను, పొరుగునచేసిన ఉన్న వివాదాలు పరిష్కారించడంలోట్లంపు కీలక పాత్రపోషించారని డిప్యూటీ పిఎం చెప్పుకొచ్చారు. అలాగే అమెరికా కాంగ్రెస్ మాన్ బట్టి కార్బర్ ట్రంప్ ను నామినేట్ చేసామని ప్రకటించారు. మరీ కాంగ్రెస్ మాన్ దారెల్ ఇస్సాకూడా తన నామినే పస్సను ట్రంప్‌వేసం వం పించారు. మధ్యప్రాచ్యంలో శాంతి నెలకోనిందు కు ట్రంప్ కీలక పాత్రపోషించారంటూ ఆయన తన నామినేషన్‌లో వివరం ఇచ్చారు. వివిధ దేశాలు, ప్రముఖులు, సెనేట్, రిపబ్లికన్లు ఎండ్ర్ మెంట్ ఇప్పడం అటుంచితే అసలు ట్రంప్‌కే నోబెల్ శాంతిపురస్కారంపై ఎనలైని మక్కల్ప ఏర్పడింది. ఓందుకు కారణం కూడా లేకపోలేదు.

డోనాల్డ్ ట్రంప్

2009లో అప్పటి డెమెక్రాట్ అద్యక్షుడు బార్క్ ఇబామాకు శాంతిపురస్కారం లభించింది. అలాగే 2002 సంవత్సరంలో అప్పటి అమెరికా అద్యక్షుడు జీమీక్యూకార్ల్స్‌కు నోబెల్ శాంతిపురస్కారాలు లభించాయా. ఇబామాకు అయితే గిలిచి పాలన పగ్గాలు చేపట్టిన తొమ్మిదినెలలకే ఆయనకు శాంతిపురస్కారం లభించింది. నోబెల్ పురస్కారాలకు గాను మరుసటి సంవత్సరం జనవరి 31 నాటికి దరజాస్తులు పంచించాలి. ట్రంప్ తర పున వెళ్లయేలోదే తెలియదు కాని ఈసారి తమ అద్యక్షుడికి ఈ శాంతిపురస్కారం

లభిస్తుందంటూ శ్రేతసాధం డ్రెస్ సెక్రటరీ కలోల్సిన లివింగ్ ధీమాగా ఉన్నారు. ఓ పక్క వాణిజ్యభవ్యందాలకు రావాలంటూ ప్రపంచ దేశాలపై ఒక్కిడిని పెంచుతూ సామ, దాన దండోపాయాలను ఉపయోగించి తనదారికి తెచ్చుకుంటూ ఒప్పందాలు చేసుకుంటున్న ట్రంప్ శాంతిపురస్కారానికి ఎలా అర్థాలని డెమూక్కాలు ప్రతిస్తున్నారు. ఇఱన్నెపై ఇవకషణంగా చేసిన దాడి శాంతిపురస్కారానికి దోహదం చేస్తుండా అని నిలదీస్తున్నారు. ఉక్కెల్న, రప్యాల మధ్య గడచిన లాలైట్లుగా సాగుతున్న యుద్ధకండను ఇప్పటికే విరిమం వచేయలేకపోయారని, పుతిన్తో శాంతిప్పుల్లో ఫోరంగా విఫలపైన ట్రంప్ శాంతిపురస్కారానికి ఎలా అర్థాలు అవతారర్న విమర్శలు వెల్లువలూ వచ్చిపడుతున్నాయి. నిజానికి జే7 దేశాలు కాని, జే20 దేశాల్లో ఏ ఒక్క అభివృద్ధిచెందిన దేశం కూడా నోబెల్ పురస్కారానికి ట్రంప్ సేరును ప్రతిపాదించలేదు, సరికంగా సూచించవను కూడా లేదు. ఉప్పాదంతో అట్టుదుకుతున్న దేశాల్లో ఏర్పడిన సరిహాయ్య తగాదాలు పరిష్కరించడంలో ట్రంప్ అమెరికా ప్రయోజనాలను కాదని ఎప్పుడూ ముందుకపోదేదన్న వాదన ఉంది. నోబెల్ ఎంపికలను పరిశీలిస్తే శాంతి పురస్కారానికి నార్సే పార్లమెంటు ఏర్పాటుచేసిన పదుగురు సభ్యుల కమిటీ నీర్చయిస్తుంది. ప్రభుత్వ అధినేతలు, ప్రోఫెసర్లు, మాజీ పురస్కార గ్రహీతలు, శాంతిపిరిశోభక సంవాలకులు వంటి వారి నామినేషన్లను మాత్రమే ఈపదుగురు సభ్యుల కమిటీ అనుమతిస్తుంది. వాస్పాయానికి నోబెల్ పురస్కారాలకు నామినేషన్లు ఈ ఏండి జనవరి 31లోనే ముగిసాయి. మొత్తం 338 మంది ప్రముఖులు, 94 వివిధ సంఘాలు ఇందులో దరఖాస్తులు చేసాయి. విజేతన అక్షోబరు నాటికి ప్రకటిస్తుంది. నార్సేలోని ఈసోలో డిసెంబరు 10వ తేదీ ఈ పురస్కారాల ప్రధానం ఉంటుంది. విజేతలకు బంగారుపతం, డిప్పుమా, తొమ్మిది లక్ష్మల అమెరికా దాలర్లు లభిస్తాయి. ఇప్పుడు ట్రంప్ శాంతిపురస్కార పట్టిపేచిస్తున్నచిరుకొల కోరికనెరేరుతులోదోహరించుడాల్చాలిందే. ●

వైద్య ఆర్టీగ్యూ శాఖల సిబుండి భర్తలో జాప్యమెందుకు?

〔**ప్ర**〕 టీఎస్ పాలకుల ఆరోచనలు, విధానాలు, స్వాతంత్ర్య పూర్వ భారతీ అరోగ్య సంరక్షణ నమూనాలపైప్రత్యక్ష ప్రభావం చూశాయి. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం, టీఎస్ వాఏలబడిలో భారతదేశ వరోగీత్వపై పెద్దత్తును చర్చజరిగిది. అభివృద్ధి సూచనలు దేశాన్ని దీనిస్సుతిలో చూపడంలో, డాసి బై పలురకాల చర్చలు సాగిని. హాలిక విధ్య, ఆరోగ్యం, సంస్కేరం మొదలైన వాటికి సంబంధించి ప్రజలు అభివృద్ధి చెందకపోవటానికి, భారతదేశపు వెనుకబాటు తనానికి వలస పాలకులు, వారు సాగించిన దోషించే ప్రధాన కారణమని జాతీయ ఉద్యమ కోణంనుంచి అభిప్రాయం వ్యక్తమయ్యేది. వైద్య సేవల లభ్యతాపై గ్రామిణ, గ్రామీణ ప్రాంతాల మధ్య అంతరూలు నెలకొని ఉన్నాయి. గ్రామీణ ప్రజలు సౌనికంగా వైద్యులుగా చలామణి అప్పతున్న వారితో వైద్యుని చేయించాలను మంఱున్నారు. మూడుసమ్మక్కాలలో, సహేతుకం కొని వాయాది నివారణ పద్ధతులను పాటిస్తున్నారు. గ్రామీణ పట్టణాంత ప్రజల మధ్య అంతరూనికి ఇది ఒక కారణం. భారతీయ ప్రజలు తక్కువ శక్తిమంతులుగా ఉండటానికి భారతీయ సమాజంలో వ్యవస్థలనే నిందించాల్సి ఉంటుందని వలస పాలకుల వాడం. భారత జాతీయ కాంగ్రెస్‌లోని ఆధుని కులు, వామవ్యక్తి యులు, తీవ్రవాదులు జాతీయ అరోగ్య విధానాలపై సలహా ఇచ్చారు. వలసపాలనతో రాజకీయం గా, సామాజికంగా, మేదాపరంగా ఎదురవుతున్న సవాళ్లను ఎదుర్కొవటానికి భారతీయ మేధావి వగ్గం జిర్పే జిహేరంగ చర్చల్లో ఆరోగ్యం, సామాజిక ఆచారాల అంశం కూడా భాగ మైంది. ఆరోగ్య శైతిగతులై 1948లో సర్పాన్ భోర్తె కమిటీ నివేదిక వెలువరించింది. అప్పటినుంచి ఆరోగ్య రంగం లో, అందుని ప్రత్యేకించి గ్రామీణ భారతంలోని దీని పరిస్థితి నీ గుర్తించి, జాతీయ వాదులే గాక బిటిప్పొర్చు కూడా బాహోటంగానే

వర్షించడ ములైది. బ్రిటిష్ భారత్లో ప్రతి వేయమండ
 జనాభాకు మరణాల రేటు 22. అదే శిశువుల మరణాల
 రేటు ప్రతివేయ జనాభాకు 162గా కమిటీ నిరార్థించింది.
 కమిటీ అంచనా స్వేచ్ఛకంగా ఉం దని అభిప్రాయం
 వ్యక్తపుంది. స్వతంత్ర భారతావసనిలో ఆరోగ్య రంగంలో
 పురుగ్తి సాధనకు కమిటీ సిపారసులు గొప్ప
 మందధుగుగా పరిగణించారు. దేశం నలుమాలలూ ఆరోగ్య
 కేంద్రాలు నెలకొల్పాలి. ప్రతి పొరుడికి ఆరోగ్య సంరక్షణను
 అందుబాటులోకి తెచ్చాలి. ఆరోగ్య సంరక్షణ ఖర్చు
 సామాన్యుడి తలకు మిమిన భారంగా ఉండవూడదు.
 ప్రజాస్వాసిని ఉపితంగా ఆరోగ్య సంరక్షణను,
 రక్షి త తాగు సీటిని, పారిషద్భాగాన్ని,
 పొషిప్పుకారాన్ని, హోలిక విద్యను అందించాలిన కర్తవ్యం
 ప్రభుత్వంపై ఉంది. ఖర్చు భరించ లేని కాటంగా ఎవరూ
 తగిన వైద్య సంరక్షణకు దూరం కాకూడదు. ఆరోగ్య
 సంరక్షణను కల్పించే వారి పూత గురించి కమిటీ
 ప్రస్తావిస్తారు వైద్యుడేవాడు సామాజిక ఫిబ్రివ్యార్న అనీ,
 లోగాలబారి నుండి ప్రజలను కాపాడటమే గాకారోగ్య
 కేంద్రాలకు మాగ్నిస్ట్రేశన్ చేయడం అతడి భాధ్యత అని
 తెలిపింది. భారత్లో జాతీయ ఆరోగ్య కార్యక్రమాలకు, కేంద్ర
 కృత సంస్థాగత నిర్మాణానికి భోరే కమిటీ సిపారసులు
 ప్రాతివిదిక అయ్యాయి. బీఐఎవ్స్ పార్టీ పది సంవత్సరాల
 పాలనలో వైద్యరంగాన్ని నిర్మించే చేయడంపై
 తీవ్రమైన విషయాలు వెల్లువెత్తాయి. ఎస్విల్ హమీల్లో
 గొప్పా ప్రక టీంచిన ఆరోగ్య తెలంగాణ, కార్బారేట్ షైఫ్టం
 అంతా ప్రభుత్వ అనుమతులో అందుబాటులోకి తెచ్చేలా
 కేసిల్ కిట్టు, ఆరోగ్యక్రి వంటి పథకాలు
 ప్రారంభించినప్పటికీ, భద్రత కలిగిన హోలిక
 సదుపాయాలు, అవసరమైన సిబ్బంది భర్తి.

స్వప్తతనిచ్చి, త్వరితగతిన ఉద్యోగాలు భర్తే చేయాల్సిన అవసరం ఉండి, ప్రజాలోగ్యం పరిరక్షణ ప్రభత్వ ధర్మంగా భావించి, ఆరోగ్య శాఖలో వృత్తిపరంగా నిష్టాతులైన దక్కరను, నర్సులను, ఫార్మాస్యులను, ఇతర సిబ్బందిని నియమించడం అత్యవసరం. గ్రామీణ ప్రాంతాలకు మొదట ప్రాధాన్యతనిస్తూ మెరుగైన వైద్యం అందేలా చర్యలు తీసుకోవాలి. వైద్యరంగానికి బడ్డటోల్ కేటాయింపులు గతంలో బీఆర్వెన్ ప్రభత్వం క్రమంగా తగించింది. వైద్యానికి అదాయం కాదు, సేవ వేయంగా భావించి కాగ్రెన్ ప్రభత్వం కనీసం రాఘ్వ బడ్డెటలో కొత్తం పరక కేటాయింపులు చేస్తే మార్పు కొపిస్తుంది. గ్రామీణ ఆరోగ్య తెలుగ్రాలు, జిల్లా అసుపత్రులు నూతనంగా నిర్మించడం లేదా పునరుద్ధరించడం ద్వారా సేవా స్థాయిని మెరుగుపరచాలి. ఇక గొప్ప ఆరోగ్య వ్యవస్థకు మాలాం వ్యవస్థాపిత నియామకాలూ, స్థిర్మున్ బడ్డటు కేటాయింపులూ, ప్రజలపట్లు ఉన్నత సైతిక బాధ్యతగల పాలన. ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ ప్రభత్వానికి మంచి అవకాశం ఉంది. గత పోలచుల తప్పుల్ని పనరావుతం చేయకుండా, ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని ప్రధాన కర్తవ్యంగా భావించి ముందడగు వేసే, తెలంగాటలో ఆరోగ్య రంగానికి కొత్త శకం ప్రారంభమవుతుంది. ఇక తెలంగాం రాఘ్వంలో ప్రజాారోగ్య సేవల విస్తరణకు క్లైట స్థాయిలో మెరుగైన వైద్య సేవల అందుబాటుకు వైద్య ఆరోగ్య శాఖ కీలకపూత పోషిస్తోంది. అయితే, గతంలో అధికారంలో ఉన్న ప్రభత్వాలు ఈ విభాగాన్ని నిర్మక వ్యాపారం చేయడంతో అనేక సమస్యలు ఎదురుచ్చాయి. ఇప్పుడు అధికారంలోకి వచ్చిన కాంగ్రెస్ ప్రభత్వం ముందు తరాల పొరపాటును సరదిదే బాధ్యతతో ముందుకు సాగాల్సిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యంగా ఆరోగ్యశాఖలో భాషిగా ఉన్న నర్సులు, ఫార్మాస్యులు,

పొద్ద డి డాక్టర్లు, ల్యాబ్ టెస్కీపి యన్లు, ఏవన్ఎంల పోస్టుల భర్తిప్రాయిలో వచ్చే సమస్యలు, అలస్యాలు ప్రజాలోగ్యాన్ని ప్రఖావితం చేయడం గమ నార్ధం. ఈ రోజు అరోగ్య వ్యవస్థను మందుకు నడిపించడంలో డాక్టర్లతో పాటు ఇతర అరోగ్య సిబ్బుంది పాత్రను విస్తరించలేం. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ప్రత్యేకంగా ఏవన్ ఎంలు, స్టోఫ్ నర్సులు, పార్ట్స్ సిస్టలు, ల్యాబ్ టెక్నిషియన్లు ప్రజలకు ప్రాథమిక అరోగ్య సేవలను అందిస్తున్నారు. వీరి అందుబాటులోనే గెర్మిన్ ట్రైలు, చిన్సపిల్లలు, వృద్ధులు అధారపడతారు. దీనితోపాటు, పార్ట్స్ సిస్టలు మందుల సరఫరా నిర్వహణలలో కీలకం కాగా, ల్యాబ్ టెక్నిషియన్లు పలు రకాల పరీక్షల ద్వారా డాక్టర్లకు కీలకసమాచారం అందిస్తారు. ను మారు 6,269 పోస్టుల భర్త ప్రాయిలు, పరీక్షలు ఘర్షణ నెలలు గడిచినా ఫలితాల వెల్లడి లేదు. 2023లో తెలంగాణ వైద్య అరోగ్య శాఖ మెడికల్ రిక్యుల్ట్ బోర్డు ద్వారా 6,269 పోస్టుల భర్తికి నోభిఫికేషన్ జారీచేసింది. ఇందులో ప్రధానంగా ల్యాబ్ టెక్నిషియన్, నర్సింగ్ ఆఫీసర్, పార్ట్స్ సిస్టు, ఏవన్ఎంల పోస్టులే కారుండా ఇతర అనుబంధ ఉద్యోగాలూ ఉన్నాయి. పరీక్షలు నవంబరు, డిసెంబరు 2023లో జరిగినా ఫలితాలు ఇప్పటివరకు విదుదల కాకపోవడం అభ్యర్థులను తీవ్ర అండోళనకు గురిచేస్తాంది. ల్యాబ్ టెక్నిషియన్ వేలమంది నిర్వహ్యగ యువత పరీక్షలు రాశి, ఒక మంచి ఉద్యోగవాకాశం కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. ప్రభుత్వం త్వరగా ప్రాయిలు పూర్తి చేస్తుండని ఆశించిన అభ్యర్థులు, నెలలుగడుస్తున్న ఫలితాలపై స్వప్త లేకపోవడంతో అయియామయిలో ఉన్నారు. ఒకపై ప్రమత్తాస్తుసువత్తుల్లో ప్రజలకు మెరుగైన వైద్య అందించాలనుకుంటే, మర్మాషైపులందుకు అవసరమైన మానవ వనరులను త్వరగా అందుబాటులోకి తేవాలి. అభ్యర్థులు న్యాయపరమైన అంశాలు పోరువ

